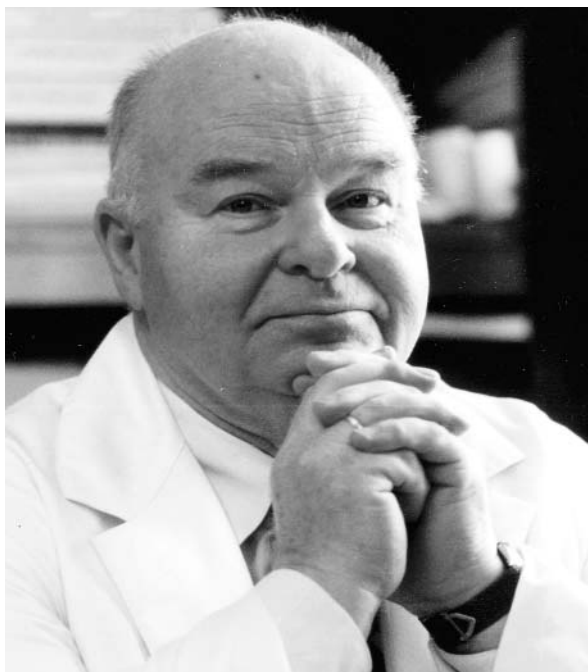

Jubileusz 75-lecia urodzin Profesora Jerzego Bowszycy

Wojciech Silny

Katedra i Klinika Dermatologii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

W 2007 r. Pan Profesor Jerzy Bowszyc – wielki humanista, wybitny naukowiec i klinicysta, ceniony przez dermatologów zarówno polskich, jak i zagranicznych – świętuje 75-lecie urodzin.

Profesor urodził się 25 marca 1932 r. w Wilnie, w rodzinie nauczycielskiej. Został wychowany w duchu głębokiej religijności i patriotyzmu. W czasie niemieckiej okupacji Wilna, jako kilkunastoletni chłopiec, działał w Szarych Szeregach. W 1945 r., wraz z rodzicami, repatriował do Polski w jej nowych powojennych granicach. Gimnazjum i liceum (1950 r.) ukończył już w Wąbrzeźnie k. Torunia. 17 września 1955 r. uzyskał dyplom lekarza w gdańskiej Akademii Medycznej. W 1957 r. został specjalistą I stopnia, a w 1962 r. specjalistą II stopnia z zakresu dermatologii i wenerologii. Pracę doktorską obronił w 1962 r. W 1976 r. został mianowany docentem habilitowanym. W 1983 r. otrzymał nominację profesorską, a w 1989 r. tytuł profesora zwyczajnego.

Zainteresowania i działalność naukowa Jubilata dotyczą głównie chorób przenoszonych drogą płciową, wyprysku, immunopatologii oraz krio- i rentgenoterapii. Profesor zajmował się epidemiologią, patomechanizmem i diagnostyką kłóty. Zwrócił uwagę na dużą rolę odpowiedzi komórkowej i humoralnej w patomechanizmie tej choroby oraz przedstawił różne metody leczenia, oceniając ich skuteczność w trakcie

wieloletnich obserwacji. Te prace cieszyły się szczególnym zainteresowaniem czytelników. W kręgu Jego zainteresowań znalazły się także choroby alergiczne skóry, m.in. wyprysk kontaktowy, pokrzywka oraz osutki polekowe. Cały cykl prac poświęcił penicylinie, odczynom alergicznym i niealergicznym rozwijającym się po jej podaniu oraz możliwościom rozpoznania nadwrażliwości na leki w warunkach *in vitro*. Rozpiętość tematyczna publikacji Jubilata jest bardzo duża, od prac doświadczalnych klinicznych do cenionych podręczników, monografii, skryptów, prac poglądowych, recenzji, tłumaczeń i wspomnień.

Działalność naukowo-kliniczną Profesora można podzielić na dwa okresy. W pierwszym Jubilat był związany z Kliniką Chorób Skóry i Wenerycznych w Gdańsku, gdzie pod kierunkiem znanego naukowca i klinicysty prof. Franciszka Miedzińskiego doskonale poznał i zgłębił tajniki dermatologii i wenerologii oraz zapoznał się z warsztatem jego pracy naukowej. Efektem tej współpracy była m.in. praca doktorska i habilitacyjna. W wyniku dalszej intensywnej pracy naukowej i doskonalenia warsztatu klinicznego powstało wiele prac naukowych poświęconych immunopatologii chorób skóry. Profesor Jerzy Bowszyc zorganizował, a następnie kierował Samodzielną Pracownią Immunologii Instytutu Patologii Akademii Medycznej w Gdańsku. Rok 1977 jest końcem pierwszego okresu kariery naukowej i klinicznej Jubilata, a zarazem początkiem następnego. 1 października 1977 r. prof. Jerzy Bowszyc objął kierownictwo Katedry i Kliniki Dermatologii w Poznaniu, którą kierował do 2002 r. W tym właśnie roku rozpoczął się najbardziej dynamiczny okres rozwoju kliniki poznańskiej zarówno pod względem naukowym, dydaktycznym, usługowym, jak i organizacyjnym w całej powojennej jej historii. Pod kierownictwem Profesora klinika znacznie rozbudowała bazę laboratoryjno-diagnostyczną, wzbogaciła się o nową – niekiedy unikalną – aparaturę diagnostyczną i zintensyfikowała badania naukowe. Powstało wiele zespołów naukowych i pracowni, m.in. Pracownia Chorób Pęcherzowych i Tkanki Łącznej, Pracownia Oceny Kosmetyków, Pracownia Krioterapii i Kriobiologii, Pracownia AIDS, Ośrodek Diagnostyki Chorób Alergicznych oraz Zakład Mikologii i Bakteriologii. Z inicjatywy Jubilata poszczególne zespoły naukowe nawiązały współpracę z wieloma ośrodkami badawczymi w kraju i za granicą, co zaowocowało wymianą doświadczeń, szkoleniem kadr i wspólnymi publikacjami. Rozwinęła się również szeroka współpraca z przemysłem, szczególnie farmaceutycznym i kosmetycznym. Dzięki tej współpracy poszerzył się znacznie zakres działalności usługowej i dydaktycznej. W ostatnich latach prof. Jerzy Bowszyc przystąpił do restrukturyzacji działalności usługowej Kliniki, przenosząc

ciężar świadczonych usług ze stacjonarnych na ambulatoryjne. Zmniejszono liczbę łóżek w Klinice, remontując i modernizując poszczególne oddziały oraz przystosowując je do aktualnych wymogów. Utworzono oddział dziennego pobytu chorych, dermatochirurgię, nowe specjalistyczne poradnie, a usługi w poradniach świadczone są obecnie przez cały dzień w trybie dwuzmianowym. Ponadto, do wielu działających już w Klinice pracowni diagnostycznych zakupiono nowoczesną aparaturę medyczną, m.in. do Pracowni Immunoserologii i Immunochemii (spektrofotokolorymetr przepływowy, spektrole, kolektory frakcji, wirówki chłodzące, mikroskopy), Pracowni Immunopatologii (mikroskopy fluorescencyjne, krio-stat z mikrotomem, urządzenia do zamrażania tkanek CO₂ i płynnym azotem), Pracowni Izotopowej (licznik promieni gamma, boks laminarny oraz wyciąg chemiczny), Pracowni Immunoenzymatycznej, Pracowni Diagnostyki AIDS i Diagnostyki Zakażeń Chlamydialnych (najnowocześniejsza na ówczesne czasy aparatura Quantum II firmy Abbott do diagnostyki zakażeń chlamydialnych, rzeżączkowych, bakteryjnych, drożdżakowych oraz AIDS), a także Pracowni Fotograficznej. Warto podkreślić fakt, iż nowoczesna aparatura kriogeniczna (chłodnie, autoklawy, zamrażarki, wirówki chłodzone oraz prototypowe urządzenie do programowego zamrażania zawieszin komórkowych w płynnym azocie i bank azotowy), w jaką wyposażono Pracownię Kriobiologii, była w ówczesnych czasach jedyną tego typu w Wielkopolsce.

Pod kierownictwem prof. Jerzego Bowszycy, w latach 1977–2002, pracownicy poznańskiej Kliniki opublikowali ok. 600 prac naukowych – w tym kilkadziesiąt w czasopiśmie zagranicznych, wygłosili ponad 300 referatów lub doniesień na zjazdach, kongresach i sympozjach – zarówno krajowych, jak i zagranicznych, wydali drukiem 30 monografii lub rozdziałów w podręcznikach, skryptach bądź atlasach.

Działalność naukowa, kliniczna i dydaktyczna Jubilata została zauważona i doceniona zarówno przez polskie, jak i światowe środowiska dermatologiczne. Trudno jest wyliczyć osiągnięcia Zespołu Kliniki Dermatologii w Poznaniu pod kierownictwem Jubilata. Nie ulega wątpliwości, że złożyła się na nie rzetelna i ofiarna praca całego zespołu Kliniki, ale przede wszystkim są one zasługą prężnego i niezwykle utalentowanego jej Kierownika. Rok 2002 zamyka 25-lecie Kliniki Dermatologii w Poznaniu pod kierownictwem prof. Jerzego Bowszycy. To dzięki Jego niespożytej energii, pracowitości, niepospolitym zdolnościom organizacyjnym i inwencji twórczej mogliśmy osiągnąć tak wiele.

Dorobek naukowy prof. Jerzego Bowszycy jest imponujący. Jest autorem lub współautorem ponad 350 publikacji oryginalnych, poglądowych, 15 podręczników, monografii lub rozdziałów oraz wielu wystąpień na zjazdach i sympozjach w kraju i za granicą. Dużą poczytnością cieszą się Jego prace kliniczne dotyczące chorób przenoszonych drogą płciową oraz krioterapii i rentgenoterapii. Profesor wyhabilitował 6 osób (Jerzy Zabel, Wojciech Silny, Barbara Raszeja-Kotelba, Ryszard Żaba, Zygmunt Adamski, Janusz Prokop). Był promotorem 18 prac doktorskich oraz recenzentem wielu prac habilitacyjnych, doktorskich i dorobku naukowego kandydatów do tytułów profesorskich. Pod kierownictwem prof. Jerzego

Bowszycy kilkudziesięciu lekarzy otrzymało specjalizacje I i II stopnia z zakresu dermatologii i wenerologii.

Prof. Jerzy Bowszyc jest wysoko cenionym dermatologiem zarówno w kraju, jak i za granicą. Jubilat był często zapraszany jako wykładowca do ośrodków europejskich, brał aktywny udział w wielu zjazdach krajowych i zagranicznych. Uczestniczył również czynnie w pracach Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego, był jego prezesem oraz członkiem Prezydium przez wiele kadencji. Przez kilka lat pełnił funkcję przewodniczącego Oddziału Morskiego i Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego. Był specjalistą krajowym ds. dermatologii i wenerologii oraz wielokrotnie specjalistą regionalnym lub wojewódzkim. W 1984 r. zorganizował XXII Zjazd Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego w Poznaniu, który przeszedł do historii ze względu na doskonałą organizację i wysoki poziom naukowy. Z inicjatywy Jubilata od 1984 r. zaczęły ukazywać się wydawane przez zespół poznański *Postępy Dermatologii*, których prof. Jerzy Bowszyc jest redaktorem naczelnym. W 2001 r. *Postępy Dermatologii* przekształcono w kwartalnik, a następnie w dwumiesięcznik, czasopismo otrzymało nową szatę graficzną i jest wydawane jako *Postępy Dermatologii i Alergologii* – organ Sekcji Alergologicznej Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego.

Prof. Jerzy Bowszyc jest członkiem honorowym Niemieckiego i Czeskiego Towarzystwa Dermatologicznego. Otrzymał również wiele nagród naukowych, m.in. dwukrotnie nagrodę I stopnia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej oraz nagrodę I stopnia Ministra Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Techniki. Został też odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Znamy naszego Jubilata jako wybitnego naukowca, znakomitego klinicystę, doskonałego organizatora oraz przetożonego o niezwykłej pracowitości, uczciwości i prawości. Cenimy Profesora jako przetożonego, potrafiącego w każdym ze swoich pracowników dostrzec jemu właściwe uzdolnienia i umiejącego maksymalnie je spożytkować dla dobra Kliniki. Jesteśmy dumni z naszego Kierownika, który wniósł trwałą wkład w rozwój polskiej i światowej dermatologii. Znamy również prof. Jerzego Bowszycy jako człowieka o niezwykłej bezpośredniości, przystępności i otwartości, umiejącego śmiać się i żartować, o dużej życzliwości i gotowości niesienia pomocy każdemu, kto jej potrzebuje.

Katedra i Klinika Dermatologii w Poznaniu powstała w 1922 r. Jej pierwszym kierownikiem był prof. Adam Karwowski. Następnie funkcje kierownicze pełnili prof. Adam Straszyński, prof. Julian Rosner, doc. Adam Burda, a w latach 1977–2002 prof. Jerzy Bowszyc. Dlatego pociąguję sobie za niezwykły honor, że będąc uczniem prof. Jerzego Bowszycy, mam zaszczyt kierować Katedrą i Kliniką Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu do dnia dzisiejszego. W związku z tym jest mi niezmiernie miło, że w imieniu uczniów prof. Jerzego Bowszycy i całego zespołu Katedry i Kliniki Dermatologii w Poznaniu oraz społeczności dermatologicznej Wielkopolski przypadł mi zaszczyt złożyć naszemu Dostojnemu Jubilatowi wyrazy najwyższego uznania i najgłębszego szacunku. Życzymy dostojnemu Jubilatowi wielu lat życia w zdrowiu oraz dalszej aktywnej działalności dla dobra polskiej dermatologii.